

BISERICA SI SCOALA

REVISTA BISERICESCA, SCOLARA, LITERARA SI ECONOMICA.

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . . . 100 Lei
Pe jumătate de an . . . 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 266.

Să ne creștem credincioși buni.

Uitați-vă împrejur! Așa-i că, ne este mai mare dragul, când vedem tendința tineretului de a ajunge omul de mâine. Foarte bine; însă voim ca oamenii viitorului cari vor duce înainte progresul nostru de azi, să fie desăvârșiți. Mai desăvârșiți ca generația de azi, căci cultura tinde spre perfecțiune.

Știm însă că, caracterul, cinstea și virtutea cuiva, se măsoară, avându-se în vedere educația sa religioasă, care îl îmbracă ca o haină trainică și frumoasă. Poate să aibă cineva o învățătură, care la aparență se ridică într'o atmosferă ispititoare, dacă îi lipsește credința, adică tocmai inima, avem înaintea ochilor înșelăciunea optică a unui lucru, ce nu există. Unii indivizi neinițiați în tainele maestărilor divine, cred că sufletele se pot îndrepta cu foarfeca și strigă în gură mare: carte, cât mai multă carte, să se risipească întunerecul. Aceștia le recomandăm să privească peste frontieră, la anarhia și iadul din Rusia lui Lenin, unde tot așa se strigă: carte multă, fără educație religioasă.

Urmările ireligiozității și așa, sunt îngrozitoare atât la sate cât mai ales la orașe. Am văzut familii întregi, cari se pierd într'un formalism, ce distruge cu totul fondul credinței.

Deci iarăși, cugetele sănătoase se îndreaptă spre biserică. Biserica să vină, să învețe și să salveze sufletele ce chinuie în molohul necredinței. Prin catechizație bună,

preoțimea să ne crească oamenii într'un duh cu adevărat creștinesc, și devotați bisericei.

Avem în unele parohii, preoți buni, cari au muncit și se străduiesc și azi, cu multă trudă, la punerea în evidență a omului ca moștenitor a lui Dumnezeu. Acești preoți harnici după o muncă de 20—30 ani, au o generație de credincioși luminați și cu multă dragoste către sf. biserică. Am văzut în unele comune câte 10—20 învățăcei ai preotului nostru, bine pregătiți în cunoașterea sf. scripturi. Acești feciorași combat pe secerari cu multă iscusință și formează zidul de apărare al credinței ortodoxe.

Laudă se cuvine acestor preoți cari au înțeles mai de grabă că, misiunea preoțească nu se sfârșește ca oficierea slujbelor rituale. Căci programul de lucru pentru un adevărat apostol al Domnului, este cu mult mai bogat și mai variat.

Un lucru esențial să nu-l scape preotul din vedere: să fie contact cât mai strâns, cu credincioșii săi, pe cari să-i cerceteze la anumite intervale la casele lor și să lege cu ei prietenie creștinească. Să-i mângăie la necazuri, căci lacrimile celor ce plâng pe nevăzute, cine le poate alina mai ușor ca păstorul cel bun?

Preoții au datoria să arate lumii că, creștinismul nostru este piatra unghiulară, pe care se razimă edificiul viețuirii, acest creștinism ne-a dat în trecut, modeluri de desăvârșire omenească. Să ne străduim și noi preoțimea de azi, să ridicăm neamul nostru la înălțimea idealului moral, dat nouă ca poruncă de Domnul Hristos.

Sfîntirea bisericii din Berechiu. Vizitații cano- nice în Somoșcheș, Talpoș și Cermeiu.

Preasfințitul și neobosisul nostru episcop, *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, după o pauză de 2 luni, a luat din nou tolagul apostoliei mergând în mijlocul credincioșilor săi spre a le împărtăși binecuvântarea sa arhierescă și spre a-i lumina și întări în credința și dragostea lui Cristos.

A plecat dela reședință Sâmbătă în 28 August a. c. la orele 12'8 după masă însoțit de consil. eparh. *M. Păcățian*, de noul protopop al Vingel, *păr. Sava Tr. Seculin* și de referentul diacon *Ioan Cioara*. Ne-a însoțit și *Pr. C. Sa* părintele *Econ. I. Gotcu* profesor în Iași, care fiind în trecere spre Oradea mare, la învintarea *Pr.-Sf. Sale*, a ținut să cunoască și părțile nord-apusene ale eparhiei Aradului.

La *Sf. Anna* s'a atașat primpretorele *Oanea*, iar la *Ineu* protopopul tractual, *păr. Ioan Georgia* și primpretorele *Suciu*.

La gara din *Ineu*, *Pr. Sf. Sa* a fost întâmpinat și salutat de clerul și poporul din *Ineu* în frunte cu protopopul *Ioan Georgea*, intelectualii din loc și reprezentanții administrației.

La gara din *Cermeiu* a fost întâmpinat și salutat de preotul local, *păr. Cornel Mager* de reprezentanții administrației fiind mult popor de față. Ne-a impresionat plăcut, că între credincioși am văzut multe femei — membre a societății „Oastea Domnului”.

Dela *Cermeiu* am trecut deodreptul la *Somoșcheș*, o comună bineorganizată, cu o biserică înaltă spațioasă, frumoasă pictată și curată. După înalțarea făcută de organele administrației plecăm spre biserică unde preotul local, *păr. Simeon Bulcu* în câteva câteva cuvinte salută pe *Pr. Sf. Sa* în ușa bisericii fiind de față mult popor.

Intrând în sf. biserică, se face un scurt serviciu divin, se citește rugăciunea de deslegare și apoi preotul face un scurt raport despre viața religioasă morală și culturală a credincioșilor, mulțumind *Prea Sf. Sale* pentru înalta vizită cu care l-a onorat. Din acest raport am înțeles că poporul din *Somoșcheș* e un popor harnic, sirguincios și cu frica lui Dumnezeu. Materialicește încă e destul de bine situat.

S'au făcut multe lucruri bune și frumoase, cari fac cinste părintelui *S. Bulcu*. S'a renovat sf. biserică; s'a edificat casă parohială, fondul milelor societatea „Oastea Domnului” și în pregătire e societatea „*Sf. Gheorghe*”.

Secta baptistă s'a încuibat și în *Somoșcheș*. Numărul celor ce viețuiesc în nelegiuire scade din zi în zi.

Terminând preotul cu raportul său, *Pr. Sf. Sa* ține o cuvântare însuflețită plină de povețe folositoare și ascultată de popor cu atențiune încordată. În înțurcarea *Pr. Sf. Sa* a accentuat că dragostea neîntărită către popor l'a adus în mijlocul lor. Dorința fierbinte de a-și vede fiii săi sultelești progresând în tot ce este bun și frumos și mai ales în credința lui Cristos îl face să nu simtă nici o osteneală. Vorbește despre raportul dintre credință și fapte bune, despre datoria creștinului de a rămânea statornic în credință și de a-și dovedi credința prin fapte bune.

Masa am luat-o la notarul comunal, ginerele părintelui *S. Bulcu* unde am fost foarte bine primiți.

Dela *Somoșcheș* la orele 18 am trecut la *Berechiu*, unde *Pr. Sf. Sa*, a fost întâmpinat și salutat de preotul locului, *păr. Ioan Popovici* și de reprezentanții administrației fiind mult popor de față.

Seara s'a făcut serviciul divin prescried adecă vecernia și utrenia. Simpatice și distinsă familie a părintelui *I. Popovici* a dat în onoarea *Preasf. Sale* o cină la care au fost invitați pe lângă suita episcopului, și alte distinse persoane precum și reprezentanții administrației.

Actul sfîntirii bisericii s'a început la orele 9 a. m. după care a urmat serviciul sf. liturghii oficial de *Pr. Sf. Sa* asistat de suita sa și de numeroși preoți.

În asistență am remarcat pe *DI Ioan Georgescu* fost prefect al județului Arad cu *Doamna*, primpretorele *Oana*, primpretorele *Suciu*, notarul public *Dr. Burdan* din *Ineu*, *Dr. Popovici* medic în *Cluj*, *Dr. Popovici* avocat, *Popovici* prefectul poliției din *Lugoj* și alții.

În cursul sf. liturghii a fost hirotosit întru protopresbiter, *păr. Sava Tr. Seculin*, noul protopop al tractului *Vinga*; iar absolventul de teologie *Leontin Lazarescu* ales și confirmat paroh în *Lalașinț* a fost hirotonit întru preot-duhovnic.

La *Priceasnă Preasf. Sa* a ținut o clasică vorbind despre bunătatea lui Dumnezeu, despre darurile ce se revarsă asupra omului prin sf. Taine, rugăciuni și slujba sf. Liturghii; despre datorințele omului de a se împărtăși cu sf. Taine și de a cerceta regulat sf. biserică și a culta slujbă de Dumnezeu cu frica lui Dumnezeu, cu cu credință și cu dragoste.

A lăudat zelul părintelui *I. Popovici* și jertfa poporului adusă pentru renovarea sf. biserici.

Această frumoasă cuvântare a impresionat adânc pe credincioși. *Preasf. Sa* a fost viu felicitat din partea intelectualilor.

La sfârșitul sf. liturghii sau împărțit între credincioși mai multe broșuri din biblioteca creștinului ortodox.

După masă la orele 15'30 am treuit la comuna *Talpoș*. Aici ne-a așteptat înaintea sf. biserici o mulțime de popor, iar fetele au aruncat flori în calea *Preasf. Sale*.

Păr. Ștefan Tofiu a întâmpinat și salutat pe *Pr. Sf. Sa* în ușa sf. biserici. După intrare în sf. biserică, se face un scurt serviciu divin, se citește rugăciunea de deslegare și apoi părintele *Ștefan Tofiu* face un scurt raport despre viața religioasă morală și culturală a poporului nostru din *Talpoș*, mulțumind *Preasf. Sale* în numele său și al păstoriților săi pentru înalta vizită cu care l-a distins.

Din acest raport am înțeles că credincioșii noștri din această frumoasă comună sunt subminați de curentele păcătoase ale rătăciților baptiști. Să sperăm însă că harnicul preot *Ștefan Tofiu*, care abia de 10 luni funcționează în această parohie va aduce la dreapta credință pe cei rătăciți și înstrăinați de sufletul poporului român cu atât mai vărtos cu cât în *Talpoș* avem o biserică înaltă, spațioasă, curată și foarte frumoasă cu un popor viguros, muncitor și curat, bine situat materialicește.

Terminând preotul raportul său, *Preasf. Sa* ține o înălțătoare predică vorbind despre înfricoșata moarte a păcătoșilor și despre moartea fericită a dreptilor; accentuează datorințele părinților de a-și copii în frica lui Dumnezeu și reprezentabilitatea omului înaintea lui Dumnezeu pentru faptele sale.

La orele 18 d. m. trecem la *Cermeiu*, unde sosim la orele 18 și $\frac{1}{4}$ între sunetele clopotelor.

Pr. Sf. Sa e întâmpinat și salutat de organele administrației locale. A fost de față aproape tot satul. Merșând spre biserică trei fete presărau flori înaintea Preasf. Sale. Înaintea sf. biserici Preasf. Sa a fost salutat de un membru al societății „Oastea Domnului” și de două fetițe, cari i-au oferit două buchete frumoase de flori învâluite în ștergere națională.

La ușa sf. biserici l'a întâmpinat și salutat părintele Cornel Mager.

Intrând în sf. biserică s'a oficiat vecernia și s'a citit rugăciunea de deslegare.

Din raportul părintelui Mager am înțeles că aici se lucrează cu mult zel apostolesc pentru promovarea vieții religioase morale și culturale a poporului. S'a înființat fondul milelor din care sau dat ajutoare săracilor; s'a înființat societatea „Oastea Domnului” și „Sf. Gheorghe”. Prin aceasta intensă activitate pastorală s'a redus în mod simțitor uneltirile baptiștilor și a aceloră, cari caută să înstrăineze poporul de biserică străbună.

Preasf. Sa a luat cu bucurie la cunoștință rezultatul muncii părintelui C. Mager mulțumindu-i pentru înțeleapta conducere și păstorie a credincioșilor săi.

În cuvântarea Sa, Preasf. Sa a îndemnat poporul ca fiecare să se facă un ostaș vrednic alui Cristos; să viețuiască după voia lui Dumnezeu.

Această cuvântare bogată în pilde și asemănări frumoase a făcut asupra poporului o adâncă impresie.

Dela sf. biserică am trecut la locuința părintelui Mager. Ne-a surprins plăcut că pe unde mergeam, toate casele au fost luminate cu lumânări așezate în ferestrii, semn al bucuriei generale de venirea Pr. Sf. Sale.

La locuința părintelui s'au făcut recepțiile. Intellectuali din loc au ținut să exprime Pr. Sf. Sale omagiile lor de profundă venerațiune și dragoste.

Peste noapte am fost găzduiți la părintele Mager, unde am fost primiți cu multă dragoste.

Ca de încheiere țin să remarc, că dl Ioan Georgescu fost prefect al județului Arad, în numele județului a contribuit la timpul său cu 90 000 lei pentru renovarea sf. biserici din Berechiu.

* Arbori pentru pomenirea morților în războiu.

Nu-i sat, nu-i colț de țară, care să nu aibă morții lui de războiu. Apoi, mai fiecare dintre noi au avut un frate, o rudă, ori un prieten bun, care și-a lăsat oasele pe câmpul de luptă, pentru mărirea și înălțarea României. Nu-i păcat mai mare în fața lui Dumnezeu și a urmașilor, decât să lăsăm să se aștearnă uitarea peste frații noștri, care ne-au asigurat cu sângele lor pacia de azi și tăria de mâine. Se cade dar să păstrăm răposaiilor cinstea aducere aminte, măcar odată pe an, la o zi mare a lor, când gândurile noastre se împărtășesc din pomenirea faptelor lor deapururi pilduitoare.

Sufletele simțitoare au așezat cruci la mormintele eroilor; printr'unele sate s'au ridicat monumente în cinstea morților; s'au săpat în piatră numele lor; iar la școală și la biserică pomelnicul se cetește la praznicul „Înălțării”. Mi se pare că e prea puțin atâta (lasă că în cele mai multe sate abia dacă e și pomelnic la biserică, iar monumentul e un lucru rar de tot, ce se face cu multă cheltuială).

S'ar fi putut face o pomenire mai frumoasă, pe inima noastră și în datina ce-o avem din strămoși: Să fi sădit la școală, ori la cimitir, ori la biserică, ori la casa ostașului mort, un copac, un pom, dar toți de același soi și plantați în același zi la același cias și după aceeași slujbă făcută într'u pomenirea tuturor. Fiecare copac ar fi purtat numele mortului pentru patrie însemnat pe o tăbliță. Plantarea lui s'ar fi făcut de copilul, de fratele, sora sau vre-o rudă a celui pomenit.

Alinați ca la front și îngrijiți de copii dela școală, copacii pomenirii s'or face mari, iar mândrețea lor mai târziu, ar chema privirile trecătorilor și se vor răscoli atunci aducerile aminte, cu atât mai mult, cu cât vor fi trecut anii și copacii vor fi crescut în plin.

— Ce-s copacii aceia ce stau la rând ca niște soldați?

— Sunt de pe vremea războiului pentru mărirea țării și-s puși de copii celor morți în război; câți copaci sunt atâți oameni au murit din satul nostru.. Vorba s'ar prinde în jurul războiului cel mare, iar gândurile s'ar duce îndărăt spre acele vremuri. Și așa uitarea nu va sălăslui acolo unde satul și-a făcut datoria în acest chim.

Bătrânii noștri erau mai chibzuiți și mai cuvioși față de întâmplările cari li cutremurau: Puneau un copac la răscruce de drum, la biserică, la cimitir, la o casă veche, să fie de pomină ori de câte ori se întâmplă ceva; sau puneau pomi roditori „de poamă” în calea trecătorului: Când drumețul ostenit lua din roadă, pomenea cu mulțumire pe binefăcătorul care i-a răcorit gura cu poama gustoasă.

Prin sate întâlnești bătrâni cari știu că stejarul de colo a apucat zilele iobăgiei asta e de când cu colera cea mare; salcâmul dela ușa bisericii e pus în anul de când cu războiul cutare și așa mai departe. Despre acest obicei frumos vorbește și un călător strein, un arhidiacon, acuma 230 ani și mai bine: Ci că pe la biserică și mănăstiri erau mulți copaci cari aminteau întâmplări istorice. Se rugau călugării și preoții de ei, călători streini, să sâdească câte un copac care să rămâie de amintire. Și sub așești bătrâni ai pădurii se făceau judecățile. Ce bun obicei! Dacă ar fi reînviat, am avea mai multă verdeață mândră, și mai multă umbră și roadă din belșug.

Barem în alte țări copacii de pomenire au intrat în obiceiuri de multă vreme.

În Germania cum se află că a murit cineva din sat sau oraș, se planta copacul în numele lui. În Franța

setele s-au întrecut care mai decare să sădească câte ceva, în zilele grelelor lupte, să fie mărturie pentru copii copiilor ce au să vie. Sunt acolo alei de copaci din zilele împăratului Napoleon și cari chiar îi poartă numele; sunt copaci și grădini din zilele războiului cu Germanii.

Tot astfel și în Italia; Alei cu copacii pomnirii îngrijite de școlari, se văd în fie ce oraș și în multe sate chiar.

Fiecare freamăt de frunziși e un șoptit din altă lume venit pe aripi de vânt; și inimele simțitoare a trecătorului, în ceasuri târzii de seară, deslușește năstii ce glas al străjerilor din zile mari: E o muștrare, o bucurie, o măhnire sau o nădejde care dă curaj?... Fiecare talmăcește după ce-l doare mai mult.

Acești copaci au o putere tainică asupra oamenilor ca un talisman dela Feți Frumoși ai bazmelor. Ei sunt o carte deschisă care vorbește tuturor. Noi nu avem aceste mărturii: Dacă nu le avem, să punem măcar pomișorii răsăriți de opt ani. Poate că e târziu. Nu-i nimic. Faptă bună niciodată nu-i târzie.

Diferite soiuri de evanghelizare

Vremile de azi cer în mod hotărât o puternică prefacere morală dacă vrem ca țara aceasta să mai ajungă zile bune și pline de pace. De unde se așteaptă însă, să porceadă această lucrare de prefacere morală a sufletului românesc? După cât se vede din cele scrise prin jurnale, prin buletine oficiale, prin conferințe ținute de profesori mari, prin chiar scrisori regale putem conchide ca toată siguranța, că s'au îndreptat ochii tuturor în spre biserică.

Da, dela Ea trebuie să înceapă marea lucrare de regenerare morală a societății.

În ea numai s'a păstrat doctrina lui Hristos curată, căci numai ea a fost supraviețuitoarea celor 2000 ani. Oamenii cu pretenții de reformă, având o existență numai 50—60 ani, au pierit cu tot sistemul lor de credință contrară sau chiar potrivită doctrinei biserice, dar biserică nu, ea trăiește până la sfârșitul lumii. În timpul acestor 2000 ani, istoria ne-a arătat multime de încercări, cari au venit asupra bisericei. Oamenii de înaltă valoare morală, dar cu vederi greșite, au atacat-o puternic, au creiat curente contra ei și au format masse de aderenți, dar toți s'au stins și biserică a rămas. Pare că timpurile de azi vreau să prezinte ochilor noștri o stare de lucruri asemănătoare cu cea din trecut.

Credința slăbește, e fapt. Demoralizarea distruge societatea noastră care se arată din ce în ce, că numai cu numele e creștină. Glasul autoritatii al bisericei, în ce privește moralitatea, nu se aude. Dumnicile și celelalte sărbători au devenit cu adevărat zile de scandal. Această viperă uriașă — *Imoralitatea* — cu numeroasele ei limbi, mușcă și înverșunează în diferite chipuri sufletul societății noastre. Stând așa lucrurile, e de întrebare? Ce face biserică? Ce fac șefii ei dela cel mai de sus până la cei mai de jos? Unde e glasul predicatorilor care să răscolească cu învățătura Evan-

gheliei toate adâncurile sufletelor creștinilor? Unde-i duhul lui Hristos, a fugit din lume? A rămas oare numai duhul lui Satan? Unde-i viața cea neprihănită a servitorului bisericei, care să cheme prin curățenia, și credința lor această lume la pocăință?

Vail atâtea se aud, și se vorbesc pe seama bisericei, și e atât de dureros.

Dar ori cum nu se mai poate merge așa, trebuie începută marea lucrare. Prea multe suflete se pierd fără lumina lui Hristos și e păcat. Așa fiind situația, iată că s'au strecurat la noi în țară o sumedenie de învățături creștine care au început o operă de evanghelizare a sufletelor dela noi în țară, dar care cu toate aceste lovesc fără cruțare în biserică ortodoxă. Adventiștii vin cu predica evangheliei și fac prozeliți. Evanghelicii vin tot cu predica Evangheliei și fac prozeliți. Bapțiștii, creștini liberi, toți predică Evanghelia și fac prozeliți. Toate sectele acestea au un punct comun stabilit parcă între ele: distrugerea bisericei și a ierarhiei actuale. Ele între ele nu stau bine. Fiecare pretinde că cu ea e singura mântuire, se combat înverșunat când se întâlnesc membri unei comunități cu al altora, dar toate luptă contra ortodoxismului nostru: Fiecare în genul lor de credință lucrează și biserică din ce în ce pierde. De partea cui stă adevărul oare? După câtă încercătură se vede cu apariția acestor secte, e stabilit că poporul nostru se află în fața unor rătăcitori de prima mână, și trebuiește din partea bisericei ortodoxe o urgentă reacționare.

E fapt dureros, trebuie dar să afirmăm că biserică a tăcut până acum. Evanghelia nu s'a predicat cu zel ca să se poată servi voința lui Isus Hristos. Spre alte țărâmurile s'au îndreptat slujitorii ei, le au servit cu zel, dar o operă de evanghelizare nu s'a făcut.

Noi, venim numai cu evanghelia, spun sectanții, poporul nostru și predicăm pe Iisus și vă îndemnăm la pocăință.

Dar biserică nu vorbește de Hristos? Nu chiamă și ea sufletele la mântuire prin rugăciunile ei și slujbele ei? Ba da, dar nu s'a făcut o activitate vie din toate acestea. Evangheliile citite la slujbe trebuiesc talmăcite de slujitorii bisericei, căci poporul fiind fără carte și chiar cu carte nu le înțelege. Lucrul acesta nu s'a făcut. S'au mulțumit numai cu o asistență formală din partea poporului. — Ce să ne bateam capul cu ei — au zis cei mai mulți preoți? N'ați vrut să vă bateți capul cu ei, să-i pregătiți, să cunoască evanghelia care sfințește ortodoxismul nostru, iată s'a găsit alții s'o facă. Alături de biserică se clădesc săli de rugăciune, de predicarea Evangheliei și lumea curioasă aleargă, nepregătită fiind, cade în mrejele lor și sub ochii noștri începe destrămarea și buimăcirea religioasă. În felul acesta, un popor se nimicește sufletește încât dacă mai dăinuiește starea aceasta, situația va deveni critică de tot. Să înceapă deci opera de evanghelizare, din partea bisericei. Să se caute săli unde Dumineca și sărbătorile să se predice Evanghelia arătându-se că toată doctrina noastră ortodoxă se bazează numai pe evanghelie. Să transforme bisericele chiar, acolo unde nu s'ăli, în săli de adunare dela amiază în jos și să fie poftită lumea la auzirea mântuirii. Majoritatea credincioșilor este cu noi. O vie propagandă bazată pe evanghelie, însoțită de coruri frumoase va câștiga sufletele și sectanții vor dispărea. Trei lucruri sunt necesare în această operă de evanghelizare: 1) sfințenia vieții noastre ca preoți în raporturile noastre cu păstoriții 2) predicarea intensă a Evangheliei che-

mând sufletele la Iisus 3) și corurile religioase pentru înălțarea sufletelor creștine.

Să dea Dumnezeu ca aceste cuvinte scrise să aducă rod în sufletele preoților noștri.

Preot P. Chirica

Sfințirea mănăstirii „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu” dela Rohia.

La 7 km. depărtare de Târgul-Lăpușului, pe o culme înaltă și frumoasă din pădurea Rohiei, se înalță din tainica liniște a codrului spre zările cerești o bisericuță nouă, împrejmuțată la numite distanțe de 3 clădiri cu chilloare pentru călugări și pelerini dornici de ușurare, tămăduire și mântuire sufletească.

E mănăstirea „Adormirii Născătoarei de Dzeu”, ridicată, cu binecuvântarea P. S. Sale Episcopului Nicolae, al Clujului, din jerifa, colectele și frumosul îndemn sufletelesc, al vrednicului preot Nicolae Gherman din Rohia, protopopiatul Lăpușului în amintirea scumpei sale doșpile Anuța, pierdută cu 3 ani în urmă, în etate de abia 12 ani.

Sfințirea acestei mănăstiri, menită să intensifice sensibilitatea religioasă a evlaviosului nostru popor, precum și ortodoxismul dela periferia Eparhiei în fața curentelor de altcum nelsbutite a prigonitorilor strămoșeștilor noastre credinți ortodoxe românești, a îndepănit-o P. S. Sa Episcopul Nicolae în ziua de 15 August a. c. Sâmbătă, 14 August c. în drumul dela Cluj la mănăstire, P. S. Sa era așteptat spre binevestire în gara Dej de P. O. D. protopop T. Herman, preoții profesori I. Boțiu, N. Gherman, Bodea, s. a. De aici mai departe, în drumul cu automobilul în Gâlgău, Poiana Blenchi, Baba și Târgul-Lăpușului era așteptat cu porți triumfale de verdeață, flori și drapele, de autorități, preoți și popor, cu dragostă sinceră de care se bucură.

Duminecă, 15 l. c. la orele 10 a. m. venind cu automobilul din Cluj, și însoțit P. O. D. protopop Alexiu Latiș sosește și P. S. Sa unde, în trecerea pe sub cele trei porți de verdeață e întâmpinat, ovaționat furtunos de imensa mulțime și binevenat de preotul din localitate N. Gherman și de cor cu „Pre Stăpânul”...

Dela frumoasa biserică din Rohia pornește impunătorul cortegiu prin satul îmbrăcat în haină de sărbătoare spre locul mănăstirii. În frunte cu praporii bisericii, corul condus de dl profesor dr. V. Petrașcu. 20 de preoți în odăjdii, icoana Preacuratei Născătoare de Dzeu lăcrămând, urmează P. S. Sa Episcopul Nicolae, într'un car împodobit cu covoare și flori, tras de 4 boi cu coarnezile în flori și tricolor, ca un mire, cu cărja arhierască într'o mână și Sf. Cruce în cealaltă; iar în urma P. S. Sale înalțează senin ritmul evlavlos al cântărilor bisericesti, mulțimea celor peste 10.000 (zece mii) credincioși din tractul Lăpușului și pelerini din Maramureș, Sălaj, Someș și Bistrița.

În sunetul clopotului ce răspândește mireasma sfințeniei deștepte peste culmi și în văi, P. S. Sa începe și oficiază sfințirea apei, a bisericii și sf. liturghie, asistat de consilierul eparhial Andrei Ludu, diaconul N. Bogdan, protopopii Z. Man și A. Latiș și preoții Șt. Miclea, N. Gherman, Ion Roman s., Ion Roman j., M. Georgiu, A. Șovrea, G. Hodiș V. Danciu, I. Budu, A. Herman, I. Bot, Gh. Micu, N. Cristea, Todorescu, T. Herman și Gh. Buda. Ceremonia și evlavia serviciului Dumnezeesc și în deosebi înălțătoarea cuvântare a P. S. Sale în tainica tăcere și curățenie a culmilor pădurii a fascinat până la sfințenie sufletul mulțimei dornice de-a auzi luminatul cuvânt de mângăiere, de lumină, de întărire și mântuire al Episcopului. P. S. Sa, ca Iisus în mijlocul celor 5000 din pustie, arată rostul bisericii, rostul mănăstirii loc de pelerinaj pentru izbăvirea, tămăduirea și renașterea trupească și sufletească; rostul femeii, ca mamă, după chipul și asemănarea preacuratei vieți a Maicii Domnului.

După oficierea serviciului, sf. Maslu și ungererea cu unt de lemnul sfințit a miilor de pelerini, ce veniseră la Mănăstire cu o zi înainte, spre a se mărturisi și asista la serviciul vecerniei și privegherii, P. S. Sa începe, iar preoții dimpreună cu călugărul ieromonah Centurion instituit anume pentru această mănăstire, continuă cu miruirea și stropirea cu apă sfințită a mulțimei.

Afluența celor 10.000 de credincioși asistenți la acest mare act de sfințire, prinoasele și darurile în bani pentru această mănăstire, depuse cu prilejul sfințirii pe altarul ei în considerabilă sumă de 120.000 (unasutădouăzeci mii) Lei, învederează tăria și curetenia credinței, alipirea la strămoșeasca noastră biserică ortodoxă și necesitatea acestui lăcaș de pelerinaj a bunului nostru popor.

Coresp.

O carte bună și de actualitate.

Este lucrarea părintelui Iconom P. Vintilescu: „Cultul și ereziile”, apărut de curând la Pitești, unde autorul este paroh și profesor secundar.

Pentru literatura noastră teologică, atât de săracă și mai ales atât de anemică în cealaltă parte, apariția acestei lucrări, constituie o surprinzătoare excepție pe care o relevăm cu satisfacție.

În cele 180 pagini, autorul tratează importanța problemă a necesității respectării formelor de cult, evoluția acestor forme, temelia lor psihologică și doctrinală, greutățile prin care a trecut problemă în cursul timpului din cauza ereziilor și datorită ce se impun astăzi preotului ortodox.

Ce este cultul? Dela răspunsul la această întrebare, atârână respectul ce-l datorăm formelor exterioare într'o religione. Autorul insistă foarte multă asupra acestei chestiuni. Față de tentativa actuală a unora de

aduce modificări în cultul nostru ortodox, discuțiunea chestiunii nu poate fi fără folos, iar deslegarea pe care l-o dă Păr. Vintilescu, documentat și logic, constituie un răspuns fără replică.

„În cult spune autorul, se revarsă mai întâi, toată puterea, toată forța ideilor teoretice, ale oricărei religii”. El este „o oglindă în care noi vedem adevărurile din ordinea supranaturală, cum vedem adevărurile din ordinea naturală în lumea fizică” (Pag. 12—13). Definind mai departe „ritul” autorul îl numește „o mărturisire practică de credință” (pag. 142). Nu știm dacă această definiție este originală, ea este însă cea mai adevărată. Din acest fel de a înțelege cultul, rezultă însă grija ce trebuie să avem în biserica noastră, pentru respectul formelor de cult, care sunt așa dar expresiunea văzută a doctrinei ortodoxe a dogmelor și principiilor ce stau la baza ei.

Cine schimbă o formă de cult, aduce deci o atingere doctrinei și nu poate face aceasta fără a suferi consecințele. Iată cum se exprimă autorul în această privință :

„Biserica n'a lăsat îndeplinirea riturilor la inspirația sa: gestul personal; ea a prescris nu numai rugăciunile și simboalele proprii fiecărui rit, dar a fixat chiar mișcările și gesturile liturghisitorului. Sf. Ioan Chrysostom admonestează până și pe psalți pentru gesticularea teatrală din timpul cântării, ca nepotrivită și streină de spiritul creștin. Astfel inițiativa fiecăruia poate strecura particularismul personal, care este originea ereziilor religioase în genere. Dacă s'ar îngădui ca unul să reducă oțpustul, ori să suprimă cutare răspuns, după unele socotințe proprii, sau ca ucenic al unor concepții streine de rândurile bisericele, atunci cultul ar rămâne câmpul de experiență al fiecărui liturghisitor, armonia cultului și unitatea religioasă ar fi sfărâmată, iar doctrina ar fi desfigurată, așa cum ni se oferă spectacolul în sectele protestante de azi. Prin obligațiunea de a se opserva îndeplinirea riturilor, în forma lor de instituire și în cadrul aprobat de ea, biserica are în vedere deci păstrarea însăși a religiei creștine...

Aceste cuvinte trebuie să cadă ca un biciu de foc peste conștiința acelor care își permit inovații în cult fără permisiunea formală a autorităților bisericești. Ele trebuie să ne facă în acelaș timp atenți. asupra primejdilor ce rezultă pentru biserică, când asemenea cazuri se produc. Căci, spune în altă parte Pr. Vintilescu: „Comunitatea credincioșilor va primi forma nouă sau schimbarea fără suspecțiune, ba poate neobservată, dar care teoretizată mai târziu, sau chiar simultan, va sfârși ca inovația rituală să-și afirme într'o formă consistentă, fisionomia sa de erezie” (pag. 8).

Nu ne putem îngădui prea multe citate. Cartea este peste tot plină de observații și constatări juste.

Părerile sale le bazează, pe cel mai cu reputație dintre autorii în materie, streini sau români, iar stilul și metoda denotă o minte limpede și un spirit luminat de cultură solidă.

Cartea aceasta, care este cum am spus, o surprinzătoare excepție în literatura noastră teologică, trebuie să figureze în orice bibliotecă religioasă și nici un preot nu trebuie să se lipsească de folosul ce l'ar putea avea din consultarea ei.

◆◆◆

A viz școlar.*

Se aduce la cunoștința celor interesați că examenele de corigență dela școala normală ort. rom din Arad încep în 6 Sept. a. c. la oarele 8 dimineața.

Examenele de admitere pentru class a I. încep în 9 Septembrie la oarele 8 dim.

Inscrierile și înmatriculările elevilor din clasele II-III se vor face din 11—14 Septembrie, oarele 8—12 3—5.

Lecțiunile cu clasele II-VII vor începe în 15 Sept. la oarele 8 dim.

Înmatriculările elevilor din classa I se vor face în 21 Sept.

Curăurile clasei I. încep în 22 Septembrie,

La înscrieri fiecare elev va plăti taxele școlare, în suma de 190 Lei, iar elevii interni l. rată, în suma de 2000 Lei, din taxa de întreținere de 6000 Lei la an.

On. Oficii parohiale sunt rugate a comunica aceste dispoziții elevilor din parohiile ce le administrează Arad, la 2 August 1926,

Direcțiunea școlii normale ort. rom. din Arad.

◆◆◆

A viz școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că la institutul teologic ortodox-român din Arad, examenele integrale și de corigență cu studenții particulari din cursurile I-III se vor ține în zilele de 9, 10, și 11 Septembrie oarele 8-12, 3-5 și anume în 9 Sept. oarele 8 dim. examenele înscris înscris cu toți candidații, după cari vor urma cele orale, integrale și de corigență, începând cu cei din anul al III-lea.

Examenele de corigență și integrale cu studenții regulați se vor ține în zilele de 17 și 18 Sept. oarele 8-12, 3-5.

Inscrierile (înmatriculările) studenților regulați și particulari se vor face în zilele de 20, 21 și 22 Sept. oarele 8-12, 3-5.

* În avizul publicat în numărul din 8 August a. c. unele date s'au cules greșit.

Deschiderea anului școlar și începerea cursurilor în 23 Sept. orele 8 dim.

La înscrieri studenții vor plăti în taxele școlare suma de Lei 300. și vor prezenta chitanța, că au achitat la casieria Venerabilului Consiliu Eparhial, rata I. în suma de 3000 Lei, în taxe de întreținere în Seminar. Arad. la 15 August 1926.

*Direcțiunea Institutului
teolog ort. rom. din Arad.*

AVIZ.

Absolvenții Institutului teologic cari urmează să facă examenul de calificare preoțească, sunt poțiti a-și înainta cererile de admitere având să anexeze următoarele acte:

- a) Act de botez și certificat de moralitate dela cond. of. parohial.
- b) Certificat școlar.
- c) Absolutor teologic.

AVIZ.

În urma ordinului Ven. Consiliu Eparhial, Direcțiunea Internatului de fete din Arad aduce la cunoștința părinților cari își înscriu fetele la internat că numai acele eleve vor fi admise cari la înțrarea în internat achită taxele de înscriere 700 Lei și din taxa de întreținere cel puțin 2500 Lei.

INFORMAȚIUNI.

† Dr. Alexandru de Mocsonyi. Primim trista veste, că tînărul vlăstar al familiei Mocsonyi din Căpălnaș a trecut la cele eterne, după un morb grav și îndelungat, Duminecă în 22 August a. c., și etate de 39 ani. Răposatul în Domnul e fiul lui Eugen Mocsonyi și frate mal mare al d-lui Ionel Mocsonyi. După terminarea cu succes strălucit a studiilor universitare și a înaltel școale de diplomație din Viena a funcționat ca secretar la legațiile Austro-Ungare din Belgrad și Constantinopol. În anul de războiu s'a luptat pe diferite fronturi în calitate de locotinent la Reg. 6 de ulani. În costelațiile ce urmară după războiul mondial s'a retras din viața publică și a trăit ca particular.

Innmormântarea regretatului a avut loc Vineri, în 27 August și cripta familiară din Foenl. Brohodul l-a servit pâr. Dr. T. Botiș, director seminarial, asistat de P. C. Sa pâr. Augustin Ghilezan protopopul Ciacovel, pâr. I. Micu, paroh în Căpălnaș și preotii locali: N. Micu și Murășan.

Panigiricul l-a rostit pâr Botiș. În numele poporului din Foenl a ținut o cuvântare pătrunzătoare pâr. N. Popa. Răspunsurile funebrele le-a executat corul din Lugoj sub conducerea maestrului Vidu.

Odihneasă în pace!

Protopop la Vinga. Cu ocazia sfințirii bisericii din Berechiu, preotul nostru Sava Seculin din Sân-nicolaul mic, a fost hirotesit de P. S. Sa Episcopul eparhial, de protopop pentru tractul Vinga.

Noul protopop este un om tînăr, care va avea privilegiul să muncească cu intensivitate în noua sa funcție.

Distincție. P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorle Gh. Comșa a distins cu dreptul de a purta brău roșu pe preoții Alexa Popovici din Arad și Melentie Sora din Timișoara. Părintele Popovici a fost sub regimul unguresc preotul nostru la Bichiș, unde și-a câștigat merite frumoase în jurul creșterii tineretului nostru în marea de unguri, la liceul maghiar din Bichiș. Iar azi este paroh în Arad și-și împlinește serviciile cu dragoste de preot și punctual.

Melentie Sora este cunoscut publicului din articolii judicioși publicați în Biserica și Școala și alte reviste.

Dorim atât protopopului dela Vinga cât și celor doi preoți ca distincția de care sunt împărțâșiți să le fie imbold pentru activitate și mai mănoasă în organizmul bisericeii și al neamului.

CONCURSE.

Nr. 3396/1926.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în organul oficial, „Biserica și Școala” pentru conferirea alor 7 burse de 8000 Lei din Fondul de burse al Episcopului Ioan I. Papp.

Aceste burse se vor acorda tinerilor născuți pe teritorul eparhiei Aradului existente la anul 1903, cari având vocațiune pentru cariera preoțească, vor urma studiile la vre-o facultate sau academie teologică din țară sau la institutul teologic din Arad; iar după absolvare se vor aplica ca preoți ori în serviciul bisericesc pe teritorul actual al eparhiei ort. rom. a Aradului.

Cererile de concurs se vor înainta Consiliului eparhial ort. rom. din Arad și vor fi instruite cu următoarele documente:

1. Act de botez din matricula botezaților eliberat în timpul recent.
2. Certificat de bacalaureat.
3. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial vizat și de protopopul respectiv.
4. Certificat medical.
5. Certificat despre starea materială și ocupațiunea părinților.

6. O declarație scrisă și subscrisă cu mâna proprie și iscălită și de părinți ori tutorii reflectanțului înaltea notarului și primarului comunal, prin care se obligă frecventa regulat cursurile teologice și după absolvarea lor a se aplica, ca preot pe teritorul actual al eparhiei ort. rom. a Aradului și în caz contrar se obligă a restitui fondului întreaga bursă primită.

Arad, din șed. Consiliul eparhial ținută în 12 August 1926. Consiliul eparhial ort. rom. al Aradului.

În baza autorizației Ven. Consistor diecezan din Arad Nr. 3530—1921, pentru îndeplinirea parohiei vacante din Ierșnic, tractul Belinț, județ. Severin, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele parohiale sunt:

1. Usufructul dela 30 jugăre pământ, parte arător parte fânaș.
2. Usufructul unui intravilan de 1/2 jugăr.
3. Stolele legale.
4. Dreptul de pășunat, oricâte vite ar avea.
5. Intregirea dotației dela stat.

Casă parohială nu este, dar parohia după puțină se va îngriji să facă.

Parohia e de clasa a III-a și așa cei-ce doresc să ajungă trebuie să aibă cvalificația recerută pentru aceasta clasă. Preotul ales va avea să poarte impozitele după sesle, să predice și să catihizeze la școala de acolo fără altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poștiți să-și înainteze concursul instruite cu documentele necesare, adresate comitetului parohial ort. rom. din Ierșnic, oficiului protopresbiterial din Belinț județul Timiș-Torontal, având ca pe lângă observarea dispozițiilor din § 33 al Regulamentului pentru parohii, să se prezinte în sf. biserică din numita parohie într-o Dumieacă, ori sârbătoare, spre a-și arată desteritatea în cântare și oratorie, evntual în slujire.

Dacă reflectanții sunt din altă dieceză. sunt datori a se prezenta P. S. D. Episcop diecezan, spre a le da binecuvântare ca să poată concura.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*
Protopresbiter.

—□—

1—3

Nr. 3596/1926.

Pentru complectarea studiilor teologice în trăinătate, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile.

Reflectanții sunt poștiți a se prezenta personal la biroul Secției adm. bisericesti a subsemnatului Consiliu eparhial spre a primi informațiuni mai de aproape.

Arad, din ședința Consiliului eparhial ținută în 27 August 1926.

Consiliul eparhial ort. rom. al Aradului.

—□—

1—2

Publicațiune de licitație.

Pentru renozarea sf-tei Biserici din Drauț jud. Arad în baza devizului de spese aprobat de Ven. Consiliu Eparhial prin No. 3365/1926, se va ținea licitația minuendă cu oferte închise, care se va ținea la 12 Septembrie în sala de învățământ a școalei, pe lângă următoarele condițiuni:

a) Licitanții vor avea să depună vadiu de 10%, după suma de Lei 182,005 prețul lucrării prevăzut în deviza de spese.

b) Licitanții nu pot formula nici o pretenziune pentru participarea la licitație.

c) La licitație pot lua parte numai măiestrii cari au autorizație de a întreprinde asemenea lucrări.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere acelui măiestru care va oferi mai multă garanță morală și materială, fără considerare la rezultatul licitației. Planul și deviza de spese precum și condițiunile să pot vedea la oficiul parohial în ori ce zi.

Drauț, la 1 August 1926.

Comitetul parohial.

Băeți peste 12 ani, cu 1—2 medii sau 5—6 primare, angajează momentan de **učenici** Tipografia diecezană din Arad.

LA EXPOZIȚIA DE INDUSTRIE DIN ARAD ÎN 1903, A OBTINUT DECORAȚIE CU DIPLOMĂ DE ONOARE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE

IOSIF BISZAK

GHIOROC (Jud. Arad) /

SE TOARNĂ ÎN DIFERITE FORME ȘI MARIMI CU INSCRIȚII SPECIALE PE CORP LUCRATE DIN MATERIE PRIMĂ ȘI CU PREȚURILE CELE MAI MODERNE.

DORITORII SE POT ADRESA ÎN SCRIS PENTRU RELAȚII.

CATALOG LA CERERE GRATIS.

A v i z.

Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public și autorităților bisericesti, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala”

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.